

Suvestinė redakcija nuo 2008-10-08

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [74-2617](#), i. k. 1012217ISAK00000048

CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

**Į S A K Y M A S
DĖL ORLAIVIO IR/ARBA ORLAIVIO KOMPONENTO MODIFIKACIJOS
TVIRTINIMO TAISYKLIŲ TVIRTINIMO**

2001 m. rugpjūčio 22 d. Nr. 48
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#)) 36 straipsnio 1 dalies nuostatomis, t v i r t i n u Orlaivio ir/arba orlaivio komponento modifikacijos tvirtinimo taisykles (pridedamos).

L. E. DIREKTORIAUS PAREIGAS

ALVYDAS ŠUMSKAS

PATVIRTINTA
Civilinės aviacijos administracijos
direktoriaus 2001 m. rugpjūčio 22 d.
įsakymu Nr. 48

ORLAIVIO IR/ARBA ORLAIVIO KOMPONENTO MODIFIKACIJOS TVIRTINIMO TAISYKLĖS

I. TAIKymo SRITIS IR BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Orlaivio ir/arba orlaivio komponento modifikacijų tvirtinimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato modifikacijų tvirtinimo, taip pat užsienyje patvirtintų modifikacijų pripažinimo, sąlygas bei tvarką.

2. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

2.1. **Civilinės aviacijos administracijos** (toliau – CAA) patvirtintas (anglų k. – approved by the CAA) – CAA dokumentuose patvirtintas kaip tinkamas nustatytam tikslui;

2.2. **modifikacija** (anglų k. – modification) – kiekvieno orlaivio komponento pakeitimas laikantis patvirtintų reikalavimų;

2.3. **gaminio tipo pažymėjimas** (anglų k. – type certificate) – susitariančios valstybės išleistas dokumentas, nusakantis gaminio tipo projektą ir patvirtinantis, kad projektas atitinka nustatytus valstybės tinkamumo naudoti reikalavimus.

3. CAA turi teisę pripažinti kitos valstybės – Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (toliau – ICAO) valstybės narės – atitinkamos įgaliotos institucijos patvirtintas modifikacijas, jei modifikacija patvirtinta vadovaujantis Jungtinės aviacijos reikalavimais JAR-21 Orlaivių ir su jais susijusių gaminių bei detalių sertifikavimo procedūros.

II. NUORODOS

4. Taisyklės parengtos vadovaujantis šiais Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais Lietuvos Respublikos bei Europos Sąjungos teisės aktais:

4.1. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#));

4.2. ES Tarybos reglamentas Nr. 3922/91 „Dėl techninių reikalavimų ir administracinių procedūrų civilinės aviacijos srityje suderinimo“ („Council Regulation No 3922/91 on the Harmonisation of Technical Requirements and Administrative Procedures in the Field of Civil Aviation“);

4.3. Jungtinės aviacijos institucijos 2001 m. kovo 1 d. patvirtinti Jungtiniai aviacijos reikalavimai JAR-21 Orlaivių ir su jais susijusių gaminių bei detalių sertifikavimo procedūros („Joint Aviation Requirements JAR-21 Certification Procedures for Aircraft and Related Products and Parts“).

III. MODIFIKACIJŲ KLASIFIKAVIMAS

5. Vadovaujantis anksčiau patvirtintomis panašiomis modifikacijomis ir visomis gaminio tipo pažymėjime nurodytų reikalavimų atitinkamomis revizijomis bei kriterijais, pateiktais šių taisyklių 2 priede, modifikacijos CAA klasifikuojamos į neesmines ir esmines. Modifikacijos, neturinčios didelės įtakos svariui, centruotei, konstrukcijos tvirtumui, patikimumui, naudojimo ar kitoms charakteristikoms, kurios gali veikti gaminio tinkamumą naudoti, klasifikuojamos kaip neesminės modifikacijos. Visos kitos modifikacijos klasifikuojamos kaip esminės. Visas modifikacijas turi patvirtinti CAA pagal šių taisyklių VI ar VII punkto reikalavimus.

IV. TEISĖ PRIIMTI PARAIŠKĄ

6. Paraišką tvirtinti esminę modifikaciją CAA gali priimti tik iš gaminio tipo pažymėjimo turėtojo. Kiti pareiškėjai norėdami patvirtinti esminę modifikaciją turi prašyti išduoti atitinkamą papildomą gaminio tipo pažymėjimą.

7. Paraišką tvirtinti neesminę modifikaciją CAA gali priimti iš visų asmenų.

8. Pareiškėjas privalo įsitikinti, kad:

8.1. modifikuoto gaminio tipo pažymėjimo reikalavimai lieka galioti;

8.2. CAA keliami reikalavimai lieka galioti.

V. PARAIŠKA TVIRTINTI MODIFIKACIJĄ

9. Modifikacijai tvirtinti pareiškėjas turi sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą ir pateikti CAA šių taisyklių 1 priede nustatytos formos paraišką su užpildytais I–IV punktais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, *Žin.*, 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

10. Prie paraiškos turi būti pridėta:

10.1. aprašymas, identifikuojantis modifikaciją:

a) visos gaminio tipo pažymėjimo dalys ir patvirtinti vadovai, paveikti modifikacijos;

b) reikalavimai, pagal kuriuos buvo suprojektuota modifikacija taip, kad atitiktų šių taisyklių VIII skyriaus reikalavimus;

10.2. sąrašas dokumentų, reikalingų įrodyti, kad modifikuotas gaminys atitinka šių taisyklių VIII dalyje nurodytus reikalavimus;

10.3. projektuotojo pažymėjimo kopija;

10.4. *Neteko galios nuo 2008-10-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, *Žin.* 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

VI. NEESMINĖS MODIFIKACIJOS

11. Neesminės modifikacijos gali būti klasifikuojamos ir patvirtintos:

11.1. tiesiogiai CAA;

11.2. pagal CAA patvirtintas Patvirtintos projekto organizacijos procedūras.

VII. ESMINĖS MODIFIKACIJOS

12. Pareiškėjas, norintis patvirtinti esminę modifikaciją, turi:

12.1. pateikti CAA visus duomenis, reikalingus įtraukti į gaminio tipo pažymėjimą;

12.2. įrodyti, kad modifikuotas gaminys atitinka šių taisyklių VIII dalyje nustatytus reikalavimus;

12.3. patikrinti bei išbandyti modifikuotą gaminį ir, kur taikoma – atlikti bandomuosius skrydžius, ir padaryti Orlaivio skrydžių vadove pakeitimus. Ar reikalingas bandomasis skrydis ir pakeitimai Orlaivio skrydžių vadove, nustatoma vadovaujantis šių taisyklių 3 ir 4 prieduose nustatytais reikalavimais.

13. Esminė modifikacija gali būti tvirtinama tik pagal tokią konfigūraciją, kokia numatyta modifikacijos projekte.

VIII. TAIKOMI REIKALAVIMAI

14. Išskyrus išimtis, nurodytas šių taisyklių 15 ir 16 punktuose, pareiškėjas siekdamas patvirtinti modifikaciją turi įrodyti, kad modifikuotas gaminys atitinka jam taikomus bei galiojančius pareiškimo padavimo dieną Jungtinės aviacijos institucijos (JAA) ir kitus CAA nustatytus reikalavimus.

15. Šių taisyklių 15.1, 15.2 ir 15.3 punktuose nurodytais atvejais pareiškėjas gali įrodyti, kad modifikuotas gaminys atitinka šių taisyklių 14 punkte nurodytų reikalavimų ankstesnę redakciją ir visus kitus tiesiogiai susijusius reikalavimus, kuriuos nustato CAA. Tačiau gaminio tipo pažymėjime nurodyti reikalavimai gali būti svarbesni už reikalavimų, nurodytų šių taisyklių 14 punkte, ankstesnę redakciją. Pareiškėjas toliau išvardytais atvejais gali pateikti faktus, kad gaminys atitinka ankstesnę reikalavimų redakciją, kai:

15.1. CAA nustato, kad modifikacija neesminė;

15.2. modifikacija nepadarė jokios įtakos zonai, sistemai arba komponentui;

15.3. CAA nustato, kad nesumažės modifikuoto gaminio saugumo lygis arba praktiškumas.

16. Pareiškėjas, siekdamas modifikuoti orlaivius (išskyrus sraigtasparnius), kurių didžiausias pakilimo svoris yra iki 2722 kg (6000 lbs), arba neturbininius sraigtasparnius, kurių didžiausias pakilimo svoris yra iki 1361 kg (3000 lbs), turi įrodyti, kad modifikuotas orlaivis atitinka gaminio tipo pažymėjime nurodytus reikalavimus. Tačiau jei CAA nustato, kad pakeitimas zonoje yra didelis, CAA gali nustatyti gaminio tipo pažymėjimo priedą, kuriame būtų nurodyti tiesiogiai susiję papildomi reikalavimai, kurie galioja paraiškos padavimo dieną tol, kol CAA nustatys, kad modifikuoto gaminio, atitinkančio šiuos reikalavimus, saugos lygis ar praktiškumas nesumažėjo.

17. Jei CAA nustato, kad siūlomos modifikacijos reikalavimai, kurie galioja paraiškos padavimo dieną, neatitinka nustatytų ir galiojančių paraiškos padavimo dieną saugos standartų, pareiškėjas privalo laikytis CAA nurodytų specialiųjų sąlygų tam, kad užtikrintų atitinkamą modifikuoto gaminio saugos lygį.

18. Paraiška modifikuoti orlaivius, sertifikuotus pagal JAR-25 arba JAR-29, galioja penkerius metus, o paraiška modifikuoti gaminius, sertifikuotus pagal kitus reikalavimus, galioja trejus metus. Tuo atveju, kai modifikacija nepatvirtinama, arba aišku, kad nebus patvirtinta, iki laiko nustatyto šiame poskyryje, pareiškėjas gali:

18.1. užregistruoti naują modifikacijos paraišką ir laikytis šių taisyklių 14 punkto reikalavimų;

18.2. užregistruoti paraiškos originalo pratęsimą ir laikytis šių taisyklių 14 punkto reikalavimų.

IX. PATVIRTINIMAS

19. CAA gali patvirtinti esminę modifikaciją, jei pareiškėjas:

19.1. pateikė šių taisyklių 9 punkte nurodytą paraišką;

19.2. CAA priimtinu būdu pademonstravo, kad:

19.2.1. modifikuotas gaminys atitinka šių taisyklių VIII skyriuje pateiktus reikalavimus;

19.2.2. visos nesilaikytos tinkamumo skraidyti sąlygos kompensuotos kitais faktoriais, kurie užtikrina atitinkamą saugos lygį;

19.2.3. nėra požymių ar ypatybių, galinčių padaryti gaminį nesaugų naudoti pagal sertifikavimą.

20. Neesmines modifikacijas CAA gali patvirtinti vienu iš šių taisyklių 12 punkte nurodytu būdu, jei modifikuotas gaminys atitinka šių taisyklių VIII dalies reikalavimus.

X. ĮRAŠŲ SAUGOJIMAS IR LAIKYMAS

21. Visą su modifikacija susijusią projekto informaciją, brėžinius ir bandomųjų skrydžių ataskaitas, įskaitant ir modifikuoto gaminio bandymų tikrinimo protokolus, turi laikyti pareiškėjas ir pareikalavus CAA, pateikti visą informaciją, kad būtų galima įsitikinti modifikuoto gaminio tinkamumo naudoti tęstinumu.

Orlaivių ir/arba orlaivio komponento
modifikacijos tvirtinimo taisyklių
1 priedas

Orlaivio/orlaivio komponento modifikacijos tvirtinimas
Approval of the modification of aircraft/aircraft component

**Nurodymas: rašyti arba spausdinti didžiosiomis spausdintomis raidėmis be
taisymų; patamsintų vietų nepildyti.**

Instructions: print or type without corrections, do not write in shaded areas.

Registracijos Nr.

I. Orlaivio duomenys Aircraft description			
1. Nacionalinis ir registravimo ženklai Nationality and Registration Mark		2. Gamintojo pavadinimas Builder name	
3. Gamintojo suteiktas žymuo Model designation		4. Serijos Nr. Serial No.	
II. Gaminio identifikacija Unit identification			
5. Gaminys Unit	6. Gamintojo pavadinimas Builder name	7. Gamintojo suteiktas žymuo Model designator	8. Serijos Nr. Serial No.
Sklandmuo Airframe	_____ Kaip aprašyta I dalyje _____ As described in item I above		
Jėgainė Airframe			
Oro sraigtas Propeller			
Kiti komponentai Appliance			
III. Modifikacijos tikslas/trumpas aprašymas Reason/Brief description of the modification			

IV. Projektuotojo paraiška Designer certification		
9. Projektuotojo pavadinimas, pažymėjimo nuorodos Nr. Designer name, certificate reference No.		
10. Aš pareiškiu, kad, išskyrus pasikeitimus, kurie buvo padaryti pagal aukščiau aprašytą modifikaciją, minėtojo gaminio projektas nebuvo pakeistas. Taip pat pabrėžiu, kad modifikacijos projektas atitinka visus CAA nustatytus reikalavimus. I hereby certify that, except for the differences resulting from the modification listed herein, the design of the above aircraft has not been changed in any way. I further certify that the design of the modification to this aircraft complies with the relevant CAA requirements.		
11. Data Date	12. Vardas, pavardė Name, surname	13. Parašas Signature
V. Modifikacijos patvirtinimas Approval of the modification		
ﷲ Patvirtinama Approved 14. Šioje paraiškoje pateikti duomenys atitinka keliamus reikalavimus ir tvirtinami taikyti tikrai aukščiau paminėtam orlaiviui. The data identified herein complied with applicable airworthiness requirements and is approved only for the item II above described aircraft/ aircraft component.		ﷲ Nepatvirtinama Rejected 15. Šioje paraiškoje pateikti duomenys neatitinka keliamų reikalavimų ir netvirtinami taikyti minėtam orlaiviui. The data identified herein do not complied with applicable airworthiness requirements and is not approved for the item II above described aircraft/ aircraft component.
16. CAA klasifikavimas: CAA classification		17. CAA suteiktas Nr.: CAA given No.
18. Data Date	19. Vardas, pavardė Name, surname	20. Parašas Signature
VI. Atlikties patvirtinimas Performance verification		
21. Modifikacija įvykdyta: Modification made by:		
ﷲ PTPO AMO	ﷲ Licencijuoto specialisto Certificated mechanic	ﷲ Orlaivio gamintojo Aircraft manufacturer
..... Pavadinimas, pažymėjimo nuorodos Nr. Name, certificate reference No.	 Licencijos Nr. Licence No.	 Pavadinimas, pažymėjimo nuorodos Nr. Name, certificate reference No.
22. Aš pareiškiu, kad atlikta II dalyje identifikuoto gaminio III dalyje ar priede aprašyta modifikacija pagal Orlaivio ir/arba orlaivio komponento modifikacijos tvirtinimo taisyklių reikalavimus ir čia pateikta informacija yra tikra ir teisinga. I certify that the modification made to the unit(s) identified in the item II above and described in item III above or attachments hereto have been made in accordance with the requirements of Regulations of approval of aircraft and/or component modification and the information furnished herein is true and correct.		
22. Data Date	23. Vardas, pavardė Name, surname	24. Parašas Signature
VII. Tinkamumo naudoti patvirtinimas Approval for return to service		
25. Žemiau nurodyto CAA vyr. specialisto gaminys, identifikuotas pagal II punktą, buvo patikrintas CAA nustatytu būdu ir yra: Pursuant to the CAA given persons specified below, the unit identified in the item II above was inspected in the manner prescribed by the CAA and is:		

✓ patvirtintas tinkamas naudoti approved for return to service		✗ pripažintas netinkamas naudoti rejected for return to service
26. Data Date	27. Vardas, pavardė Name, surname	28. Parašas Signature

MODIFIKACIJOS STATUSO NUSTATYMO KRITERIJAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Modifikacijos statusas nustatomas vadovaujantis anksčiau patvirtintais atitinkamomis modifikacijomis ir visomis gaminio tipo pažymėjime nurodytų reikalavimų revizijomis bei šiame priede pateiktais Modifikacijos statuso nustatymo kriterijais (toliau – kriterijais). Į pateiktus klausimus atsakoma „taip“ arba „ne“. Nors vienas teigiamas atsakymas rodo, kad teikiama modifikacija yra esminė.

2. Kriterijai nustatyti vadovaujantis Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos dokumento Doc 9642-AN/941 Tinkamumo skraidyti tęstinumo vadovo („Continuing airworthiness manual“) 5 dalies priedu „Esminių ir neesminių modifikavimų ir remontų klasifikavimo kriterijai“ („Criteria for the Classification of Major and Minor Modifications and Repairs“).

II. KRITERIJAI

3. Ar modifikacija yra tinkamumo skraidyti direktyvos ar ją atitinkančio reikalavimo alternatyva?

4. Svoris ir centruotė.

4.1. Ar modifikacijai reikia patvirtintų svorių ribojimų arba svorio centro kitimo ribų pakeitimų?

4.2. Ar modifikacijai reikia įmontuoti balastą arba pritaikyti kitokį būdą, kad būtų išlaikytas patvirtintų ribų svorio centras?

5. Skrydžio kokybė ir skrydžio charakteristikos.

5.1. Ar modifikacija sukelia orlaivio komponento nukrypimus, kurie gali:

a) padidinti pasipriešinimą;

b) pakeisti trauką ar galią;

c) turėti įtakos orlaivio pastovumui ir valdumui;

d) skatinti flaterį ar vibraciją;

e) pakeisti virtimo charakteristikas iki tokio lygio, kad reikės tyrimų arba bandymų?

6. Konstrukcijos tvirtumas.

6.1. Ar modifikacija susijusi su pagrindiniais orlaivio konstrukcijos elementais, tokiais kaip špantai, stringeriai, nerviūros, lonžeronai arba darbinė danga?

6.2. Ar modifikacija įtakoja orlaivio konstrukcijos elementų pažeidžiamumo tolerancijai?

6.3. Ar modifikacija susijusi su slėgio indų sandarumu?

6.4. Ar modifikacija susijusi su papildomų didelio svorio dalių įmontavimu, dėl kurio gali prireikti pakartotinio konstrukcijos įvertinimo?

6.5. Ar modifikacija susijusi su didelio svorio dalių fiksavimo ar apribojimo sistemos įmontavimu ar pakeitimu?

6.6. Ar modifikacija susijusi su krėslų konstrukcijos elementų remontu ar pakeitimu, saugos diržais ar kita keleivių saugos įranga ir jos tvirtinimu?

6.7. Ar modifikacija susijusi su medžiagų pakeitimu?

7. Jėgainės veikimas.

7.1. Ar modifikacija turi didelės įtakos jėgainei, oro sraigtui arba jų pagalbiniais elementams?

8. Kiti aspektai, turintys įtakos tinkamumui skraidyti.

- 8.1. Ar modifikacija susijusi su įranga, kuri nėra standartizuota, bet yra patvirtinta ar priimta CAA?
- 8.2. Ar modifikacija padidina gedimo, kuris gali turėti įtakos arba sutrikdyti saugų skrydį ar tūpimą, atsiradimo tikimybę?
- 8.3. Ar modifikacija turi įtakos pilotų matomumui iš kabinos arba sumažina galimybes gerai valdyti orlaivį?
- 8.4. Ar modifikacija pakeičia vidaus komponuotę arba kabinos medžiagas?
- 8.5. Ar modifikacija turi įtakos kabinos slėgio reguliavimo ir kvėpavimui skirtos deguonies tiekimo sistemoms?
- 8.6. Ar modifikacija turi įtakos lėktuvo valdymo sistemoms ir automatinio skrydžio valdymo sistemai?
- 8.7. Ar modifikacija turi įtakos elektros sistemos pagrindiniams komponentams, tokiems kaip generatorius, alternatorius, inverteris, akumuliatorius, paskirstymo šinos ar šinių apsaugos ir kontrolės įranga?
- 8.8. Ar modifikacija turi įtakos navigacinę informaciją teikiantiems prietaisams, indikatoriams ar jų posistemėms?
- 8.9. Ar modifikacija turi įtakos prietaisams, indikatoriams ar jų posistemėms, kurios tiekia esminę ar kritinę informaciją, susijusią su orlaivio statusu?
- 8.10. Ar modifikacija susijusi su reglamentinių kortelių pakeitimu?
- 8.11. Ar modifikacija turi įtakos patvirtintai informacijai, kuri yra Orlaivio skrydžių vadove ar jį atitinkančiame dokumente?
9. Kiti aspektai, turintys įtakos aplinkos apsaugai.
- 9.1. Ar modifikacija turi įtakos orlaivio triukšmo ir emisijos charakteristikų pasikeitimui?
10. Nestandartinė praktika.
- 10.1. Ar modifikacija diegia tvarką ar metodiką, kuri yra nauja arba nepatvirtinta pateikiant paraišką tvirtinti modifikaciją?
-

BANDOMASIS SKRYDIS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinis bandomojo skrydžio tikslas yra:
 - 1.1. pademonstruoti, kad modifikuotas orlaivis atitinka taikomus tinkamumo skraidyti reikalavimus;
 - 1.2. nustatyti, kad orlaivio skrydžio charakteristikos lieka priimtinos;
 - 1.3. patvirtinti, kad modifikuota sistema atlieka jai skirtas funkcijas ir turi patenkinamas veikimo charakteristikas;
 - 1.4. patvirtinti, kad modifikuota sistema netrukdo veikti kitoms orlaivio sistemoms;
 - 1.5. įsitikinti, kad naujos įrangos naudojimo procedūros turi patvirtintus dokumentus ir juose padaryti visų su modifikacija susijusių orlaivio naudojimo procedūrų pakeitimai.
2. Bandomojo skrydžio reikalavimai nustatomi išsamiai išanalizavus modifikacijos įtaką visiems atitinkamiems komponentams.

II. SKRYDŽIO CHARAKTERISTIKOS

3. Bandomasis skrydis reikalingas, kai modifikacija siejama su orlaivio skrydžio charakteristikomis, įskaitant:
 - 3.1. valdumą ir manevringumą;
 - 3.2. balansavimą;
 - 3.3. pastovumą (statinį ir dinaminį);
 - 3.4. vrtimą;
 - 3.5. sukimąsi (kur taikoma);
 - 3.6. antžeminio ar valdymo ant vandens charakteristikas;
 - 3.7. įvairialypes skrydžio charakteristikas, tokias kaip vibracija ir baftingas, didelio greičio ir išsibalansavimo charakteristikos.

III. NAUDOJIMO GALIMYBĖS

4. Bandomasis skrydis reikalingas, kai modifikacija turėjo didelės įtakos orlaivio keliamajai jėgai, priekiniam pasipriešinimui, nustatyta trauka, didžiausiems svoriams, trinties žemėje ir stabdymo charakteristikoms. Modifikacijos įtaka orlaivio naudojimo charakteristikoms turi būti vertinama visų taikomų veiksmų zonose, tarp kurių gali būti:
 - 4.1. vrtimo greitis;
 - 4.2. trauka ar galia;
 - 4.3. kilimo ir tūpimo greitis;
 - 4.4. kilimo ir nutrauktojo kilimo nuotolis;
 - 4.5. tūpimo nuotolis;
 - 4.6. kilimo, artėjimo ir nutrauktojo tūpimo galimybės;
 - 4.7. oro greičio prietaiso paklaida;
 - 4.8. aukščiamočio paklaida.

IV. PRIETAISŲ LENTOS PROJEKTAS

5. Bandomasis skrydis reikalingas atlikus modifikaciją, kuri turi įtakos bendram vaizdui iš pilotų kabinos, ypač naktį (t. y. akinantis spindėjimas ar atspindėjimas nuo papildomų arba

išorinių šviesos šaltinių), orlaivio skrydžio prietaisų, išpėjimo arba perspėjimo panelių, valdymo ir informacijos sistemai ar galinčioms padidinti pilotų darbo, reikalingo įvertinti skrydį, apkrovoms.

V. SKRYDŽIO VALDYMAS

6. Bandomasis skrydis reikalingas modifikavus automatinę skrydžio valdymo sistemos techninę ir programinę įrangą, traukos automata, stabdžių automata, automatinio tūpimo sistemą ir komandinį prietaisą.

VI. NAVIGACINĖS SISTEMOS

7. Modifikavus navigacinę sistemą bandomasis skrydis turi apimti tokius sistemos tikslumo ir naudojimo galimybių bandymus, kurie įrodytų, kad modifikuota įranga atlieka jai numatytas funkcijas ir orlaivis su šia įranga yra tinkamas naudoti. Modifikacija, kuri gali turėti įtakos navigacinės sistemos naudojimo galimybėms ir tikslumui, gali būti:

7.1. išorėje montuojama papildoma įranga, kuri gali iš dalies temdyti siųstuvą, anteną, daviklius ar imtuvus;

7.2. perkelta antena, siųstuvas ir priėmimo elementas;

7.3. pakeista navigacinės sistemos įranga skirtingos specifikacijos komponentais;

7.4. modifikuota ar papildyta elektros sistema, kuri gali sukelti elektromagnetinius trukdžius esančiai navigacinei sistemai;

7.5. atnaujinta programinė ar techninė įranga, leidžianti atskirai arba kartu, artėti tūpti pagal II kategoriją ar staigiai priartėti tūpti.

VII. SISTEMOS NAUDOJIMAS

8. Bandomasis skrydis gali būti reikalingas modifikavus ir kokią nors aukščiau nepaminėtą orlaivio sistemą. Bandomasis skrydis reikalingas įvertinti orlaivio naudojimo lygį ir praktiškumą gedimo atveju, kuris gali įvykti orlaiviui pakilus ar su kuriuo galima skristi atsižvelgiant į Pagrindinį minimalios įrangos sąrašą (MMEL).

ORLAIVIO SKRYDŽIŲ VADOVO PAPILDYMAS

1. Orlaivio skrydžių vadovo papildymas tam tikrais atvejais yra modifikacijos tvirtinimo sudėtinė dalis. Papildymai turi apimti Orlaivio skrydžių vadovo pakeitimus arba priedus, kurie numatyti modifikacijos projekte. Orlaivio skrydžių vadovo priedas, Orlaivio skrydžių vadovo papildymas ar naujas Orlaivio skrydžių vadovas reikalingas šio priedo 2, 3, 4 ir 5 punktuose išvardytais atvejais.

2. Bandymai ir analizė parodė, kad pasikeitė modifikuoto orlaivio žemiau išvardyti naudojimo apribojimai:

2.1. sumažėjo didžiausias naudojimo greitis;

2.2. pasikeitė svorio ir balansavimo apribojimai;

2.3. pasikeitė variklio naudojimo apribojimai;

2.4. sumažėjo didžiausias naudojimo aukštis;

2.5. modifikuotas orlaivis gali būti naudojamas tikrai ribotomis sąlygomis (t. y. dieną, VST, neledijančiomis oro sąlygomis);

2.6. pasikeitus kurios nors orlaivio sistemos ribojimams (padidėjus mažiausiajam automatinės skrydžio valdymo sistemos įjungimo aukščiui ir t. t.).

3. Po sistemos pakeitimo ar bandomojo skrydžio išaiškėjo, kad reikia pakeisti normalias ar avarines procedūras.

4. Pasikeitė modifikuoto orlaivio naudojimo galimybių charakteristikos, tokios kaip:

4.1. statinio slėgio sistemos kalibravimas;

4.2. vartimo greitis;

4.3. kilimo ar tūpimo charakteristikos;

4.4. aukštėjimo charakteristikos.

5. Visais kitais atvejais, kai CAA nustato, kad Orlaivio skrydžių vadovo priedas, Orlaivio skrydžių vadovo papildymas ar naujasis Orlaivio skrydžių vadovas yra reikalingas.

Pakeitimai:

1.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, Žin., 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

Dėl teisės aktų pakeitimo